

De Schuivende Achterban van de Nederlandse Publieke Omroep

Ruben Konig, Jo Bardoel,
Koos Nuijten & Saskia Borger

Radboud Universiteit Nijmegen
Universiteit van Amsterdam
NHTV internationale hogeschool Breda

Nederlands publiek omroepbestel

- Nederlandse publieke omroep ontstaan in tijd van verzuiling: externe pluriformiteit
- Veranderende maatschappij: nieuwe omroepen kunnen toetreden (en oude kunnen blijven) als ze
 - relevante maatschappelijke groepering vertegenwoordigen
 - via leden kunnen aantonen over achterban te beschikken

(contactadvertentie)

Pluriforme samenleving zoekt dito omroep. Ik pluriforme samenleving. Jij omroepbestel dat mijn pluriformiteit weerspiegelt. Samen oud worden. Als ik verander, blijf jij mijn pluriformiteit toch weerspiegelen.

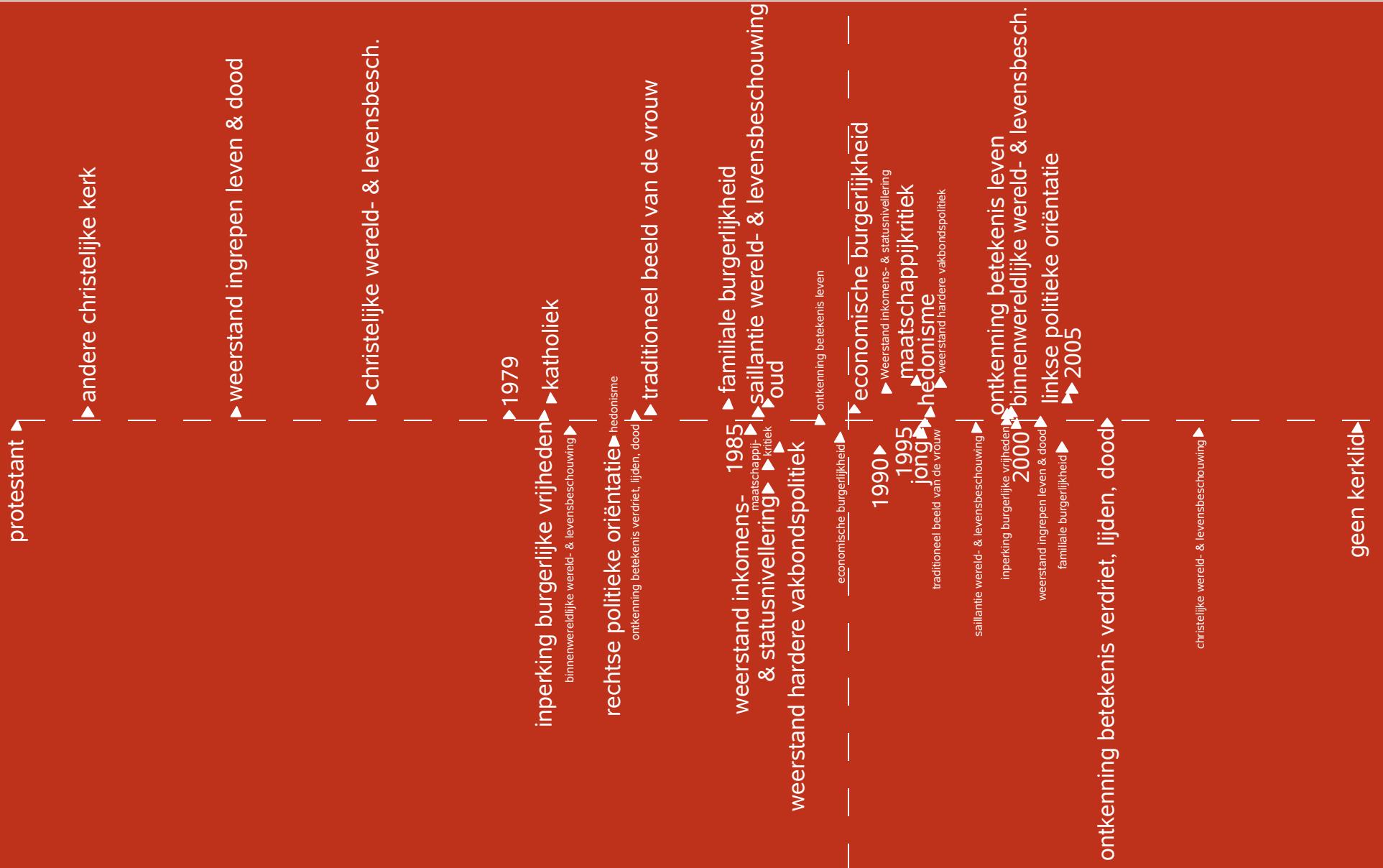
Individualisering

- Samenleving laatste decennia sterk veranderd op sociaal-cultureel gebied (Felling, 2004; SCP, 1998, 2004)
 - de-traditionalisering (o.a. verminderende christelijke wereld- en levensbeschouwing en politiek-ideologische opvattingen)
 - de-institutionalisering (o.a. ontkerkelijking en ontzuiling)
 - fragmentering (overtuigingen en bindingen voorspellen minder goed andere bindingen en overtuigingen)

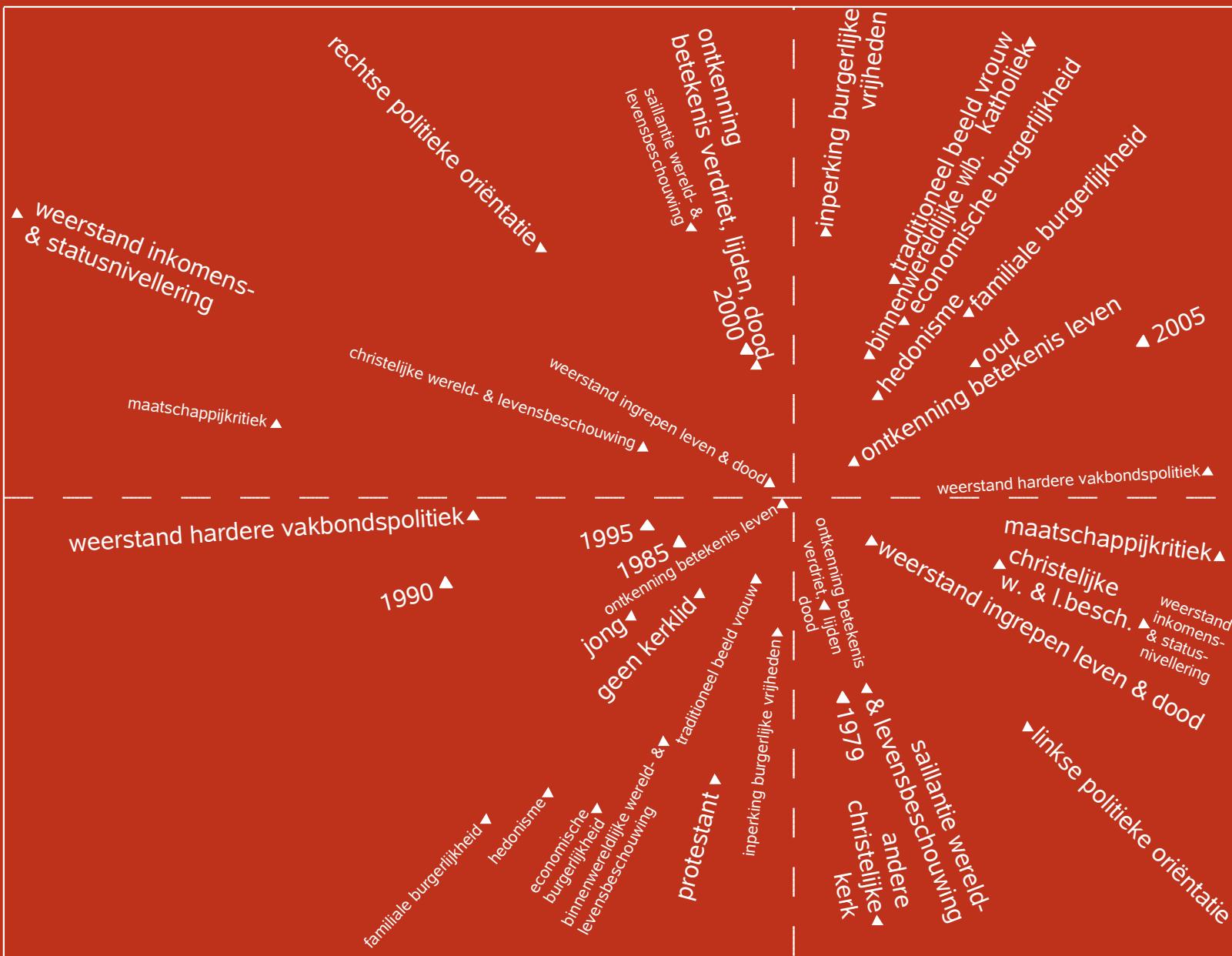
Probleemstelling

- Hoe zijn de achterbanen van de Nederlandse publieke omroeporganisaties in de laatste decennia veranderd en hebben ze daarbij de algemene trends in de samenleving gevolgd?

Veranderingen samenleving (dim.1&2)

Veranderingen samenleving (dim.2&3)

Individualisering: de-institutionalisering

Individualisering: de-traditionalisering

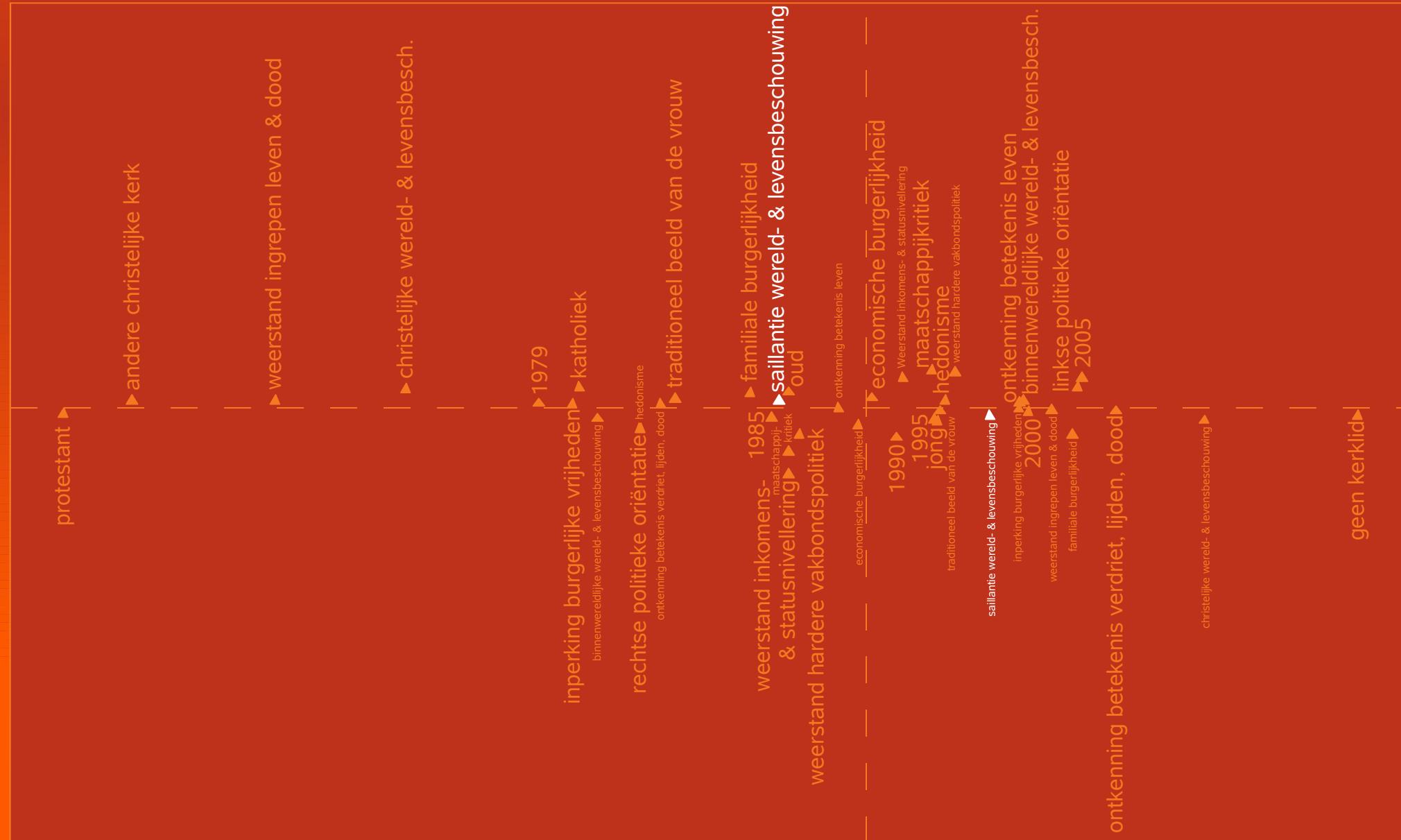
Individualisering: de-traditionalisering

Individualisering: de-traditionalisering

Individualisering: de-traditionalisering

Individualisering: fragmentering

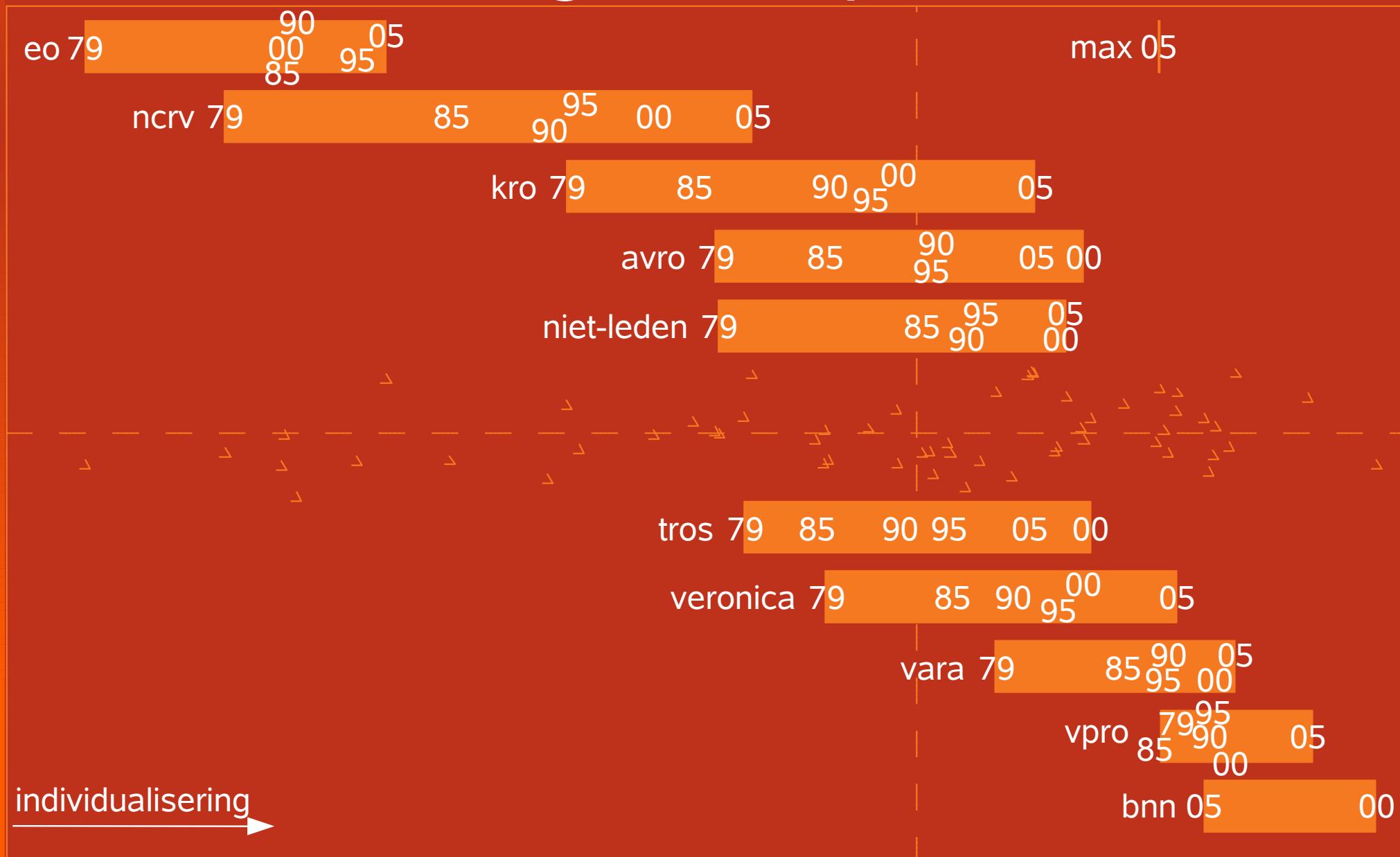

Individualisering van de samenleving

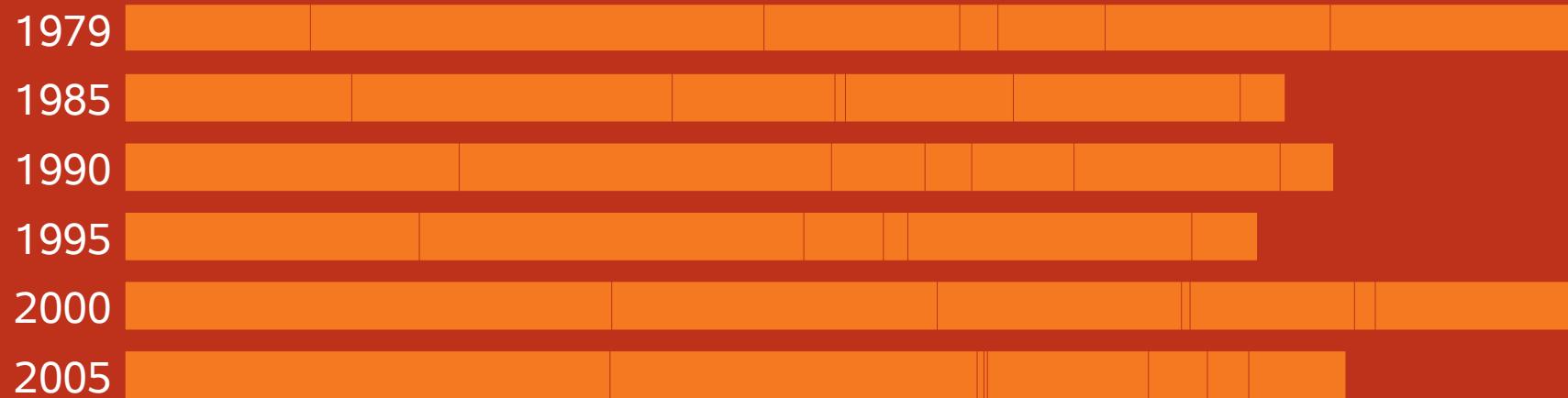

Individualisering van de samenleving

Individualisering omroepachterbannen

Pluriformiteit m.b.t. individualisering

Nadruk op gelijkheid en solidariteit

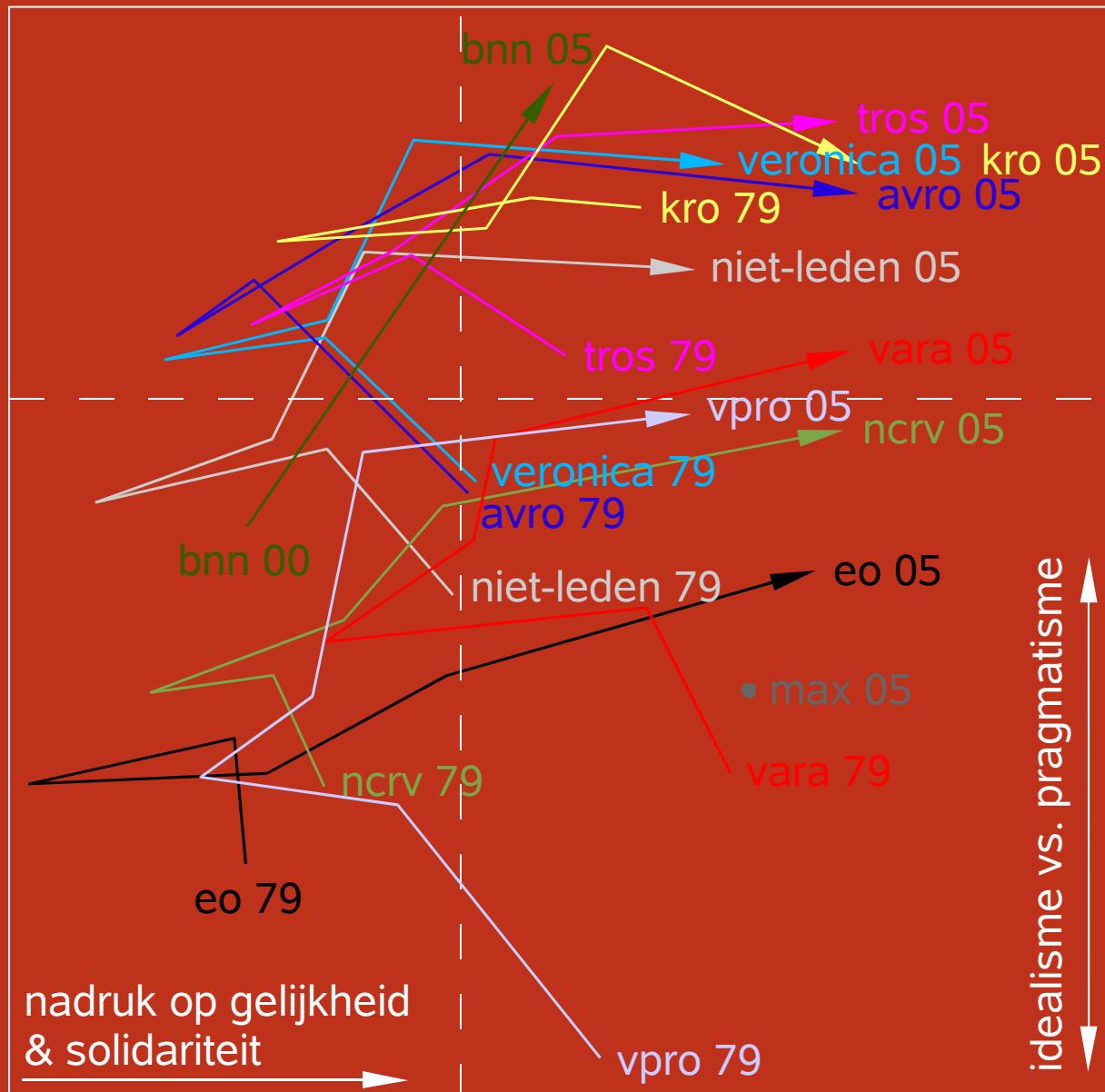
Idealisme versus pragmatisme

Trends in samenleving

Trends in omroepachterbannen

Conclusie

- Nederlandse samenleving op sociaal-cultureel gebied sterk veranderd
 - Individualisering
 - Eerst minder en dan meer nadruk op gelijkheid en solidariteit
 - Van idealisme naar pragmatisme
- Achterbannen omroepen volgen die trends
- Externe pluriformiteit op sociaal-cultureel gebied is afgrenomend
 - Wat betreft individualisering en pragmatisering vooral tussen 1979 en 1985 (confessionele omroepen respectievelijk VPRO)
 - Wat betreft nadruk op gelijkheid en solidariteit over de gehele periode (maar met de komst van BNN is pluriformiteit toegenomen, waarna trend zich weer voortzette)

Discussie

- Stof tot nadenken:
 - Toenemend pluriforme samenleving (Felling, 2004)
 - Afnemend pluriforme achterbannen (dit onderzoek)
 - Steeds minder huishoudens lid van omroep (Plasterk, 2007)
- Te vroeg voor (beleidsrelevante) conclusies
 - Welke sociaal-culturele dimensie zijn relevant?
 - Wijken niet-leden af van leden?
 - Wat is de huidige situatie?

Bedankt voor de aandacht...